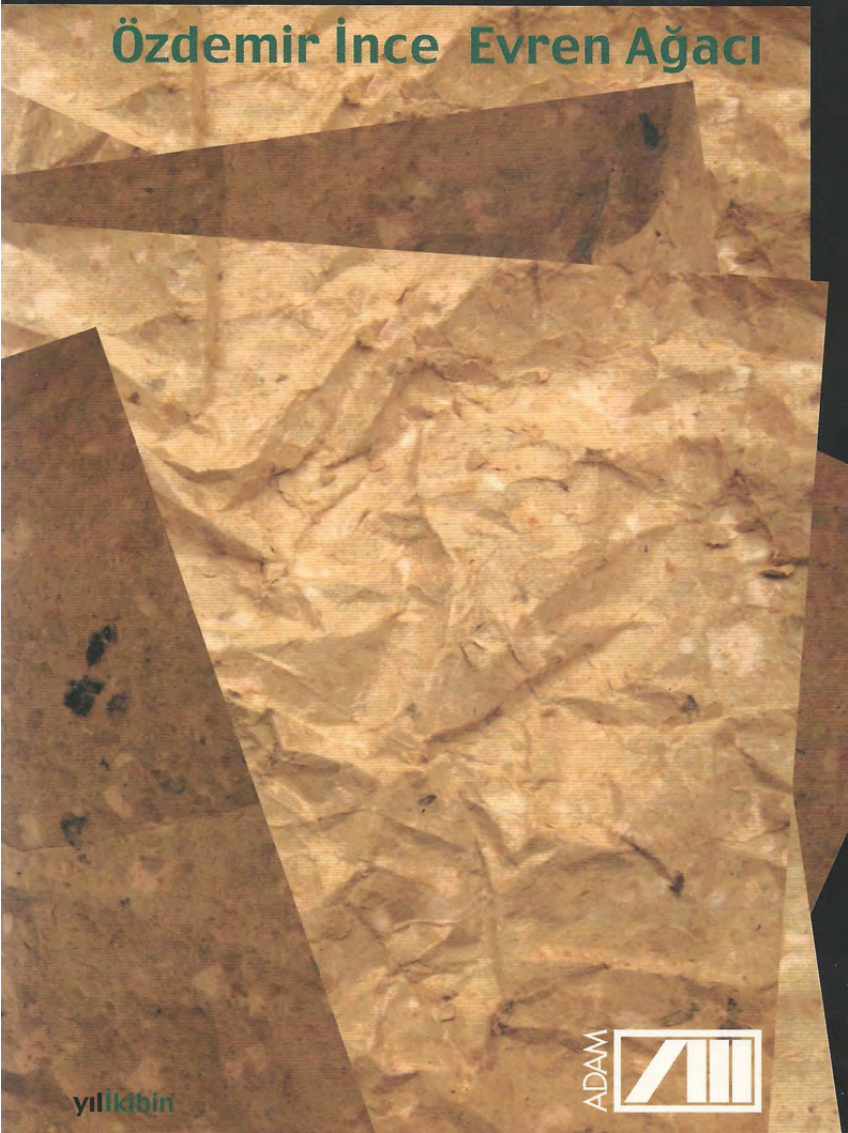
Özdemir İnce Evren Ağacı

yıl1kibin

ADAM

Özdemir İnce

•

Evren Ağacı

ADAM YAYINLARI
©
Adam Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Birinci Basım : Haziran 2000

Kapak Tasarımı : Zeynep Ardağ

00.34.Y.0016.764
ISBN-975-418-622-7

YAZIŞMA ADRESİ : ADAM YAYINLARI, KÜÇÜKPARMAKKAPI SOK., NO. 17, 80060 BEYOĞLU - İSTANBUL
TEL: (0 - 212) 293 41 05 (3 HAT) FAKS: (0 - 212) 293 41 08

Özdemir İnce

●

Evren Ağacı

ADAM

LÜTFEN CEVAP VERİNİZ

Dilek
ve
Teoman Doltaş için

1.

Bir an dünyayı uyanır
gibi ayağa kalkmıştı,

uzakta birkaç dolunay
vuruyormuş güya pencere

camlarına. Bütün beliyle
bir fıskıye sanki avluda

eğilmişti kurak bir yağmur
mevsimi geçiren yaşamına,

bir esinti bile eklemişti
vurgun yemiş hayatımıza.

O gençlikten bu yana
görür görmez tanırım

o ince belli baharı.
Dünyanın bütün bademleri

çiçek açmıştır o gülün
gülüşünü emmiş ağzında.

Gergefini dağıttı bu genç
bedenin bir tufeyli ölüm

ama burnumdadır hâlâ kokusu
yaşlanırken o eski bademlerin.

2.

İşte tam bana göre bir yer,
bırakın işte burada kalayım,
körler nişan alırken ok meydanında.

Ne başta ne sonda benim hayatım,
başka bir sitem arama arasında,
bırakın işte burada konuk kalayım.

Bir zamanın sokak kapısındayım,
işte bana yaraşır bir başka zindan,
sussam bile konuştuğumu sanırlar.

Körler nişan alıyor ok meydanında,
yayını gerip bir kör ebemkuşağında;
peki av nerede, ama hedef nerede?

İşte tam bana göre bir yer : Hayatım!
Okun eriştiği bir menzilde kendime
geç kaldığımı bir kez daha anlamalıyım.

3.

Saatlerini denize bakarak ayarlayan kentler,
denize bakarak saatlerini ayarlayan kentler,
kentler saatlerini ayarlayan bakarak denize,

kentler saatlerini ayarlayan denize bakarak.

Hayatını kuyu diplerinde arayan ben fukara,
artık işsiz tanrılar bile yardım edemez bana.
Öyle bir yerdeyim ki kendime kavuşmak için

ne kent var, ne deniz var, ne de bir ben!

4.

Bir uçuruma eksem tohumumu :
Bu bir yabayla harman savurmaktır
havanın tavı uygun olunca.

Havanın tavı uygun olunca
bir gün yağmur olup yağacağım
barışacak benimle çölün ağzı.

Barışacak benimle çölün ağzı,
son yolcusu olacağım bütün yolların
bağışlanacak varsa bütün suçlarım.

Bağışlanacak varsa bütün suçlarım,
geçmiş ve geleceğim bir rivayet,
dünyanın ses ve öfkesi olacağım.

Bir uçuruma eksem tohumumu,
katran uykulara dalsam bir dölyatağında,
uyusam ve uyansam : Yol sıfır!

5.

Kırık kanat zamanla iyileşir,
ardıçkuşu bir gün gene uçar,
gün gelir yol da yorulur.

Bir zamanlar kanatların vardı
kisve giyip dil açmak için
uçmak için uykunun topraklarında.

Söyle bana ne demektir ey zahit :
"Senden daha uzun, daha çok yaşayacak
ellerinle yapıp unuttuğun yontular."

6. A

Zeybek oynarken bir yol dokumak
bir soru ekliyor yorgun aklıma :

Dünya ile nasıl dost olabilirim
bir müstear adım bile yoksa?

6. B

Atamın çadırında kuruyor elim,
geyik postundan bir börk
durmaktadır musalla taşında.

Ama adın nedir diye soran yok bana!

6. C

Anne, çek elini yüreğimden, oramdan!
Baba, yedi kat yerde, gökte arama beni!

Küflenen bir kılıç olmaktayım hâlâ
eski bir deniz vahası olan Mersin'in
yazlar öğüten sokaklarında.

Kimse aramasın beni sakın göç yollarında,
buradayım artık, hiçbir yerdeyim,
vaat edilmemiş topraklarda, kendi yurdumda.

6. D

Yol giderken bir yıldız çobanı olsam!

7.

İnsan etinden yapılmıştır yollar
ne kadar döşersen o kadar gidersin
şansın varsa bir çölden de geçersin.

Kim ki bir yolda sıratsız kalır,
çocukluğunu yitirmiştir bir dönemeçte,
ama neye yarar yolun dönemeç yoksa.

Kim kimin elçisi olacak bakalım,
kim kimi kutlu kılacak çile yolunda,
büyükler küçüğü, ayaklar başı?

Her adım veda yerine geçer yolda,
insan haç biçiminde açar kollarını
kucaklamak için düşlerini, varsa.

8.

(San Anselmo Manastırı, Roma)

İşlerime bakıp bazı sofular,
kendi aralarında, Aramice,
"Çiftçi olmaya başladı," diyorlar.

Benimse hiçbir şeyde gözüm yok,
sabırla beklerken murat kapısını
rüzgârlara çırak durmaktan başka.

Yapacak işim var, başımdan aşkın :
Yazımı sulardan ayırmalıyım ilkin,
ocakta tüten sözümü de dumandan.

Belki, bir toprağa sipahi olmalıyım,
iki suya balıkçı durmayacaksam
meddah olup masal satmayacaksam.

Yoksa yıldızlara gözcü mü olsam?
Artık bir şey olmalıyım, gün dönüyor,
kibir zamanı değil şimdi, ne olacaksam.

9.

Gece henüz bir köpek eniği
kapı önünde,
daha çok vaha ve menzil var

sözün can yongasına.

Sahibini dinlemiyor sözcükler.

Bir çöl hayvanı, terliyor yaz.
Şahin gölgesinden sakınmayacaksın
saklanmayacaksın böyle zamanda

çünkü görmez şahin gözleri insanı.

Bir çare yok sofra açılınca,
sen bir başkası olduğuna göre
bir kuzu olacaksın kendi şahinine.

10.

Su yansıtır geçen zamanı
ama bir ezel nöbetindedir
görmez seni ve hiç kimseyi.

Bedenime kaç güneş yörüngesi
kaç ışık yılı sızan
uyumsuz karanlık :

Enginin yüzünde dolaşan,
içime bir ot hızıyla
boşalan elgin gece

görmez seni ve hiç kimseyi
ama yansıtır
suyu bekleyen dilek ağacını.

11.

Bir başka kütük mü bulsam kendime
bir başka karınca yuvası
bir başka arı kovanı?

Artık bir boş yörüngede uyanmasam...

Tanyerini emdiğini gördüm kuşların,
köklerin diliyle konuşuyordu ağaçlar,
iki genç kız uyuyordu sahilde, çıplak.

Giderken her şeyi yanında götürecek yaz,
artık bir başka mevsime mi mürit olsam?

12.

Burada bir kuşatma yaşayacaksın! dese biri,
burada görünce tanıyacaksın en eski baharı,
üvez ağaçları da çiçek açmıştır.

Bir ağacın düşünü gördün mü gençliğinde?
Düşünde ağaç görmek değil, o kolay,
ağacın gördüğü düşü sen de gördün mü?

Burada bir huruç yaşayacaksın! dese biri,
çınarla, kavakla, mazıyla, dardağanla,
seni bırakıp giden bütün yazlarla.

Bir düşman toprağıdır geçmiş zaman :
Gümüş kararması ve Herakles'in On İki İşi,
görmek istersen öğle vakti ağacın gördüğü düşleri.

13.

Çalar saat gibidir, hiç unutmaz geçmiş,
bir kez yitirmişsen artık çocukluğunu.

Konuşalım, dinleşelim!
bir ölü dalga gelmeden.

Yürek dediğin de böyledir işte,
düşebilir, dalında bir çürük elma gibi.

Bir ağaç gibi olmalıyım olacaksam :
Hayalperest, sabırlı ve göçmen.

Avcı olmak varken, kuşlara özenmek!
Başka bir şey değil, işte bu borç senedi
miras kalmıştır bana rahmetli babamdan.

14.

Kendimi göremiyorum artık, diyor karaçam,
dağ başlarında bir yaban göz olarak,
bakınca derin vadilerde dolaşan bulutlara.

Büyük müyüm, küçük müyüm, yoksa neyim,
belli değil inanın hiçbir şey;
gözlerimle bakmayı öğrenemedim galiba.

Limonküfü lodos, gece mavisi karayel!
Bir serinlik duyuyorum sırtımda bir zaman;
"Hayvan teridir," diyenler var buna aramızda.

15.

Her şey bir kez ölür ama siz ölmez sanırsınız;
ben taşların da can verdiğini görmüşümdür
kaç kez, bir düş kırıklığı için, yalnızca.

Kaç çiçek boğulmuştur, kaç ağaç delirmiştir,
çan seslerini de yanında götürdü diye
yayladan sahile inerken Yörük obalar.

16.

Önümde duruyor yaşamın defteri :

Su acıkıyor, toprağın karnı ağrıyor,
kırlangıç olup uçuyor
sapanla ava fırlattığın taş.

Taşın yelesi mi olurmuş,
taşın düşleri mi? diye
sakın sormayın bana kuşkuyla.

Ben, yapıcıların istemediği o taşım işte!

17.

Bir sesi olduğunu bile unutmuştu –
her şey unutulur ve eski bir dil olur dünyada,
sen de bir çevirmen ararsın yasını yaşamak için –

Bir sesi olduğunu bile unutmuştu,
haykırıyordu bir körkuyunun dibinde,
duyarak ağaçların, taşların, otların acısını :

"Bu çam kozalakları neden döküldü sanırsınız,
ben neden sağır oldum bu yaşta kendime,
böyle birdenbire yitirdim yolumu?

Sağırın sesi kılavuz olmazsa bize seferde
bir kavşakta başı döner yıkılır yolcu."

18.

Kolsuz bir yontuyum toprağın altında,
belki yittim, belki aslıma döndüm.
Başka sıfatlarınız da vardır, sanırım,
okudum ama bulamadım kitaplarda.

Aramca öğrenirken ezberlemiştim
hiçliğin bütün dikenli sözcüklerini
ama düş yorumlarken eskittim hepsini.

Ne hikmette bir fayda buldum, inanın,
bir yığın düşman kazandım yalnızca,
ne de küçük bir vefa gördüm, inanın,
yüreğimi rehin koyduğum delilikte.

Yalnız ve ıssız bir nesneyim artık
burada ve bulunduğum her boşlukta :
Artık taş bile değildir, yemin ederim,
kolsuz bir yontu, dünyası bir kez yıkılmışsa.

19.

Yaşam olduğu gibi duruyor bedenimde
ama ben ne yapacağımı bilemiyorum onunla
teyellerine bakıp küsmekten başka.

Bir zamanlar bir yük hülya ısmarlamıştım
dört mevsimin çerçi ve çobanlarına,
yeraltında maden kazmıştım
altın bile aramıştım yılan kovuklarında.

Şimdi ne işim var, diye soruyorum kendime,
bir elimde ökse çubuğu ötekinde bir kafes,
haritalarda adı bile geçmeyen bir tepede
göçmen kuşların göç yolları üzerinde?

20.

Bir deli vahiy, gelsin,
tanık olsun diye, bir çağ biterken,
çobanlık ettiğim genç rüzgârlara!

Bir çılgın ayet, insin,
anımsatmak için her gün, bana,
bir mecnun gökyüzünde esen
şu kısmetsiz bedenimi!

Bir gözüpek sure, söylensin,
keçi kılından bir çadır kurmak için, bana,
yangına dayanıklı sedir ormanında.

Küfür sayılabilir burada, unutmam,
herhangi bir erden ses, bir mor fısıltı,
fazla gelebilir insana.

Karar verdim, çok olduktan sonra,
madem ki bir rüzgâr çobanıyım,
ölümlü ve biricik, sabır taşı olacağım.

21.

Sokakların ıssız yoksullar yazı,
ağırlığını hiçbir kantar tartamaz,
kendine bir beden aramakta çöplükte ölüm.

Kendine bir hayat istemekte küflü ölüm,
bir kıyafet istemekte, bir kılıf,
tebdil gezmek için aramızda.

Elgin bir ruhun itirafları bunlar,
hem sokaklar ıssız ve yoksullar yazı.

Ama kim söyledi size, kimse,
bunun yaşanacak son yaz olduğunu.

22.

Durmadan yer değiştiriyor yara.
Gönül gözün yoksa bir bedenle barışık
unutmamışsan eğer okuduğun her şeyi
boşuna arama onu bulamazsın yerini
bir bilici ya da fakih bile olsan.

Bir çadır kur istersen vaktin varsa
görmek istiyorsan dönüşünü kefiller alayının,
yenik, kentin kalıntıları arasından,
ama bir tanık arama yarana sakın
ve tenezzül edip hayallere kapılma.

Yaşıyorsan, hiçbir şey eksilmez dünyada,
nereye gidersen git o da seninle gelir,
varsa, bedeninin inkâr ettiği yara.

23.

Yolcuların içtiği yorgun suya ne mutlu,
yol kıyısında açan çiçeklere ne mutlu,
ne mutlu bana evimi anımsatan söğüte.

Ama mutluluğu, mutsuzluğu nasıl bilecek
sözlüklerde uyuklayan o tembel sözcükler?

24.

Tan'a

Hiçbir alışkanlık istemedim yaşamımda
ne yüzümü bir derbent yapan

şu anlamsız hece sayısını bilmek,

ne kadar buğday kalmış olabilir payıma
ölümün haraç defterinde
ve daha ne kadar nafaka ödeyeceğim yaşama?

Tek bildiğim şu, şimdi, bir kamaşma içinde
zeytinlerin altında güneş tutulmasını beklerken :
Adın devam etsin istiyorum kabile töremizde

ve bir oğlun olsun, ata binen, çam kokulu,
ve bir kızın olsun, yaz sıcağı, ayağı uğurlu,
belki kurtarırlar bir gün güneşi tutsaklıktan.

25.

Kendi uçuşuna tutsaktır kuşlar,
şairler de martı kanatlarına.

Beklemeyin şimdi benden kabataslak
şairi kuşlara benzetmemi,
böyle bir şey yapmıştım Horasan'da
çok gençken bir zamanlar.

Ama kim bilir, belki,
her şey olabilir güneş tutulurken
gündelik yaşamın safrasında.

Şairin işi başından aşkın şimdi,
baklakırı vadiye inerken sarı yaz
servi ağaçlarını sayıyor damda.

Kuşlar da dönerek bekliyor yukarda
kanatları yorulmadan bu sayım bitsin diye,
gidip konacaklar dallara, yuva yapacaklar.

26.

Bir tarikat kurmadım kendime
sadece yürüdüm – dünyaya bakarak –
gidilen yol anlamında.

Mutluyum
çürük akçe kullanmadığım için
çarşı ve pazarda.

Mutluyum
Yafes nesli olmam sebebiyle
bir menkîbem olmasa da.

Umurumda bile değil artık
ne iyi ortalar yapılması kanatlardan
ne de on sekiz üzerinde düşürülmem
hızla girerken gol sahasına.

27.

Söz ver bana : Sızlanmayacaksın
bir yel değirmeni olarak
bu yalınayak koşudan,

yakınmayacaksın gölge azlığından,
bedenine dar gelen
bu kelepir yazgıdan,

özenmeyeceksin av ve göç zamanı
ne turna katarlarının göçüne
ne de atmacanın kırmızı ağzına,

uçmayacaksın meydan okumak için
bir sivilceli yeniyetme gibi
orman yangınlarına doğru,

tırmanmayacaksın artık yazın omuzlarına;
uzlaşır belki o zaman ayaklarınla
şu kaç kez yitirdiğin hicret yolu.

Söz ver bana yollarımız ayrılırken :
şapkamdan bir boyalı kuş çıkarmasam da
düşürmeyeceksin bu arsız dünyayı kucağından.

28.

Bilicilik yapmak istemiyorum artık
meddah ya da masalcı mı olsam?

Bir vaha aramasam artık kendime,
bulutlara gökyüzünde kervan diye baksam.

Ey ben! Geleceği unut hemen, biliyorsan,
geriye ne kaldı Çile Burcu'ndan başka?

Bir de saçları ağarmış ulu çınarlar.

29.

Ovaya bağdaş kurmuş bir derviş dağ,
ben ve sen ey ruhum, dağın eteğinde
sanki bir hayalet kervansaray.

Burada değilse nerededir hayat?
Bir başka yerde, ufkun arkasında
ya da keşfedilmemiş bir anakara?

Buradayım, demir attım bu limana,
su ve erzak bulsun seyirciye tüccarlar
bir komedi oynayacağım bu antik tiyatroda.

30.

14 Mart günü ölen annem için

Hiçbir şey sunulmadı anama ben doğduğumda,
ne tuz, ne ekmek, ne de bir kaşık lohusa şerbeti.
Ama bundan dolayı kimseye hıncım yok,

zeytin ağacı oldum ben, böyle yaşarım.

Bir yel değirmeni olarak yaşamıştım çocukluğumda,

karar verdim : Bir eşik taşı olacağım yetmişimden sonra!

İstanbul, Mazzara del Vallo, Roma
9.7.1997 – 29.3.2000

TUTULMA VE SARSINTI

1.

(Tutulma öncesi varsayımlar :)

Tam tutulmadan önce parmaklarına geçecek Elmas Taşlı yüzük, bu binyılın nişanlısı, nişanı olarak işaretparmağına.

Güneşin dünyaya ulaşan ışınları sonra, ayın yüzeyindeki vadilerden süzülerek yansıyacak uzaya; Elmas Taşı, güneşin kromosferinin oluşturduğu çemberin kenarına oturtacak Vartan Usta.

Foto Abdullah'ın şu fotoğrafı da, renklerdeki inanılmaz mucizeye bakın, güneşteki patlamaları, fırtınaları, kaynamaları gösteriyor.

Bir fotoğraf daha var : Bu gördüğünüze *güneş aksırması* diyorlar. Öylesine hapşırıyor ki milyonlarca tonluk plazma kızgın akkor halinde uzaya kilometre okları fırlatıyor.

İşte tam bu anda duyacaksın içindeki çalar saati. Kapat gözlerini. Davul ve teneke çalsın, mavzerlerini havaya sıksın oba halkı. Hiç kurtarmadıkları olmadı Tengri'nin aynasını. Kan basıncın artacak bu arada ve uzayacak saçların.

2.

(Tutulmaya dair :)

Gizemlidir benim için 11 Ağustos.

11 Ağustos'ta Aydın'da evlendim aile arasında.
Ülker gelinlik giydi.

11 Ağustos 1971'de tutuklandım Bodrum'un Han'ında,
Ankara Sıkı Yönetim Komutanlığı'nın buyruğuyla.

11 Ağustos gecesi Galatasaray'ın Şampiyonlar ligi
ön eleme maçı vardı.

Tam tutulmayı göremedim evin damından
tam tutulmayı görmek olanaksızdı buradan,
Hızır Aleyhisselam olmalıydım
aynı anda iki mekânda olmak için
ya da suret değiştirme ustası Yesevli Ahmet.

Mavi, ama solgun bir karanlığa kaydı kent,
sabaha karşı elektriklerin kesilmesi gibi
kendi halinde bir dağın gülü yutması gibi
mavi, ama solgun bir aydınlığa göçtü evler
dağın ağaçları yutması gibi
düşük voltajda kırk mumluk ampul aydınlatması gibi.

Birkaç zelzele oldu, birkaç yanardağ püskürdü.

Bilim olanları ve olacakları bilebilir, dedi,
bir Fazilet Partili çok Müslüman milletvekili,
ama olanlar nasıl oldu? Bu da Allah'ın hikmeti!

Ben bilime olan imanımı anımsıyorum,
bir de insanın bilek gücüyle
davul ve teneke çalarak
güneşi kurtarmak isteyen atam Şamanlara.

Siyah bir kedi girdi ben bunları
solgun ve mavi bir deftere yazarken,
siyah bir kedi girdi mutfağa sabahın beşinde
ürktü sakallı görünce beni
bir vazo kırdı kaçacak bir yer ararken.

Hırsız kedileri sevmem ben,
güneş tutulmasından yararlanıp mutfaklara girerler,
tutulmuş güneşlere bile saldırabilirler
mutfaktan kaçacak bir delik ararken.

Amasya'da inekler kör oldu mu? Bilemem.
Benim merakım şu : Günebakanlar ne yaptı
Trakya ovasından Vardar ovasına kadar?

Ben kedi sevmem, köpek severim. Öldürebilirim
güneş tutulmasını þetimlememe engel olan kedileri.

Gizemlidir benim için 11 Ağustos :
Hâlâ aynı kadınla evliyim, Alcy hanımla;
Rapid Wien'i üç golle yendi Galatasaray
hem de İstanbul'da değil Viyana'da.

Kediyi kovaladım,
bir sıçrayışta geçti komşu bahçenin duvarını.

Sabaha karşı rastladım Yuhanna'ya
Patmos'dan tebdil gelmiş
Nea Sodom'un sokaklarına, koynunda
birkaç oğlak derisine yazılmış
"Asya Eyaletindeki Yedi Kilise Topluluğuna Mektuplar";
dün tutulan güneş doğmak üzereydi bu sırada
asa niyetine yaslanarak bir bahçe duvarına.

Vedalaşırken sordu :
"Gördüklerini kitaba yazıyor musun?"

Gerçeği söyledim ona :
"Ölü de benim, diri olan da benim!"

3.

Erdim mi? Bir ermiş olmalıyım bu halimle
gölgem giderek kısaldığına göre.

Bir yalvaç olacağım ben de hiç gölgem
kalmadığı zaman. Gölgeye dönüşmek olmalı
gölgesizlik. Bunu da birinden öğreneceğim.
Ama bakalım kimden?

Omuz başlarım kaşınıyor durmadan,
kaşırken bir kuru sivilce takılıyor
tırnağıma. Kurumuş. Bir kanat tomurcuğu
olmasın sakın? Her zaman bir esenlik
vermiştir bana, gövdemden bir şey koparmak.

4.

Geçenlerde bir kadın gördüm düşümde, -
şeytan aldatmasına alışamadım hâlâ -,
ışıkla giyinmiş, karnında bir turuncu güneş,
ayaklarında da iki mavi ay vardı.

Kendi isteğimle o anda uyandım
öyle kalsın diye mehtaplı kadın karşımda;
uyanmasam, kendimi tutamayıp
sevişeceğim onunla, bütün gövdemi kullanarak.

Erdim mi? diye düşünüyorum, "Vay başıma!"
bir ermiş olmalıyım çöldeki Yahya gibi.
Yoksa neden çekirge ve balla besleneyim,
yoksa neden aslana, neden timsaha dönüşsün
düşümde her gece çiftleştiğim kadınlar?

5.

Başını kaldırdı ve dünyayı gördü yattığı yerden,
– Ben neredeyim, dedi, ben neredeydim daha önce?
İzlerime, kalıntılarıma rastladım ören yerlerinde :
Çarşıda sesim, birkaç tel kara saçım havada
ve şaşılası bir şey : Kuru incir ağacının altında dölüm.

Kulağımda bez tezgâhlarının tıkırtısı; çıkrıkçılar,
nalbantlar, semerciler ve yel değirmeni uğultusu
ve burnumda her an yanık bir ay hali kokusu.

Yaşadım bir zamanlar, yaşamaktaysam hâlâ,
ayağım karıncalandığına, gözüm seğirdiğine göre,
düş olmamalı bunlar, bunca sözcük, bunca sıfat biliyorsam.

6.

Her biçimin altında bir başka biçim oturur. Gördüğümüz her varlığın arkasında bir başka varlık, bir başka yokluk. Varlık ve yokluk iki taraflı – tersi ve yüzü – giyilen yağmurluğa benzer. Bir torba gibi tut dibinden, ters yüz et, silkele. Şangırtıyla dökülür bir dünya.

Pencereden saldıran çılgın zeytin ağacına bakıyorum.
Gümüşlü yapraklar, yeşil taneler benim sakallı yüzüm.
Gülümsüyor bana. Yüzümün üzerinde babamın kemikli yüzü;
altında oğlumun kaynak yüzü, parçalayarak geliyor aynanın
kabuğunu.

Ayak parmaklarımın aşağıya doğru uzandığını, toprakla
buluşup kök saldığını duyumsuyorum, bu çorak toprakta,
sarılıyor gövdeme sırtımdaki siyah benden fışkıran bir sarmaşık.

Marmara bölgesindeki zelzelenin tedirgin sabahı
bir kır tanrısına dönüşüm başlıyor bende,
siz görmeseniz bile ben görüyorum.

7.

Ezan sesiyle uyandı.
Ezan sesiyle birlikte uyandım,
sabah serinliğinin kıyısında, bu kıyıda,
güzel bile sayılırdı müezzinin sesi.

Artık çok zor uykuya geri dönmek.
Dostoyevski'nin *Beyaz Geceler*'ini mi okusam,
"Evlerle aram iyidir," cümlesinden başlayarak.

"Evlerle aram iyidir!"

"Evlerin de bir ulusu vardır."
Urlalı şairin eyittiği gibi.

Hüzün verir bana bir evin yıkılması;
ağladığım olmuştur, çünkü hayallerim de
alınmıştır elimden, yıkılmıştır, maden göçmüştür.

Nasıl sevebilirim artık
evini savunmayan toprağı?

8.

Uzaktan horoz sesleri geliyor -
"uzaktan" bir efsane sözcüğüdür,
masalsı ve pıtrak dolu -,
bir yandan ağustosböcekleri de
başladılar sabah mesaisine.

Yazla göz göze gelmenin,
bir yurtluk istemenin tam zamanı artık,
demir çarıkları paralanmış
bir yaşlı veli olarak.

"Ey yaz! bana bir ev ver, desem,
usandım artık bu azgın göçebelikten,
hokkam devrilsin ve yapılsın evim
mürekkebin yayıldığı yere,
boyansın bütün bitki sesleri, böcek sözcükleri.

Ete ve kemiğe bürünen sözlerimle ben, veli,
geldiysem dünyanın gecesini beklemeye geldim."

9.

(Mezmur)

Ölüm ve hayat önümden çekildi
bedensiz, menkîbesiz kaldım

gözüm karardı sesimi tutamadım.

Bir başlangıç arıyordum kendime,
nasıl olursa olsun, küçük bir,

kiriş kırıldı, yayı tutamadım.

Bir son arıyordum, nasıl olursa olsun,
uçurumda bile olsa bir mersin dalı,

kapı açıldı, tokmağı tutamadım.

Bazı çiçekler vardır, bir kez açarlar,
başka bir şey isteyemezsiniz onlardan.

Yapraklarım döküldü, ışığı tutamadım.

10.

Bir cehenneme iniş tasarla,
gidiş-dönüş olsun, yaşarken,
ama benzemesinler. Benim için.

Güzergâh değişik olsun.

Dante'ninki gibi gezisel
görsel bir yanı da olsun,
ama tiyatro olur yoksa
kıssadan hisse istemem.

İniş gündüz olsun, olacaksa,
kaynağını göreceğim
yerin köklerindeki suyun.

11.

Bir yabancı kent gibi
mutluluk saçan bir kadın,

gitmek ve kalmak arasında
susmak ve konuşmak arasında.

Beklenmedik bir kadın gibi
mutluluk saçabilen bir kent

susmak ve konuşmak arasında
gitmek ve kalmak arasında.

Yalnayak yürüyor genç kanım
bir pıtrak tarlasında,

tarih ve coğrafya arasında
görmek ve unutmak arasında.

Gençliğini yaşadığın bir yer varsa,
hemen kaç, hemen uzaklaş oradan,

rende ile tahta arasında
demirle törpü arasında.

Yaşanmış bir gençliğin varsa,
üzme onu, bırak öyle kalsın,

seninle bir senin arasında
gövdeyle bir kabuk arasında.

12.

Tavus kuyruğunu sürüklüyor dışarda gece
ben sivrisinekle uğraşıyorum
yatağın üzerinde.

Yanan ayak bileklerim, sırtım, dirseklerim;
annemin anıları, Mersin'de izini sürdüğüm
geceler gibi katı bir gece :
Köpek havlamaları, cırcırböceklerinin sesi.

Defterin kâğıdını ıslatıyor, bileğimden
akan ter, böğrümden akan, çarşafı.
Bu yaşadığım mekânsız yerde
bir ödül olarak bekliyorum
taze vajina kokusunu çağıran
yaz sabahlarının yanık ot kokusunu.

Bir bilmece, çözemedim hiçbir zaman :
Bir tek ottan mı geliyor
yoksa bir bitki harmanından mı?

Haydi, çirişotunun kokusu deyip
çağıralım Seferis'i ve ölülerini
bu sabah toplantısına.

Ülker'e kalırsa : O, Mykonos'tan bu yana,
"Bu, bataklığın kokusudur," diyor.

13.

Acının memesini emdim, desem,
geçen yüzyılın şiir diliyle,
düşlerin de memesini emmiştim.

Söylemler bir, kuramlar bir yana,
toz, baldıran ve yarpuz tadı var
ve ağzım sanki bir çiriş kabı.

Kimileri "geçmiş olsun" diyor,
kimileri başsağlığı diliyor.
Demek ki böyle bir halim var.

Havaya gömüldü keşfettiğim kentler,
yıkıldı ellerimle yaptığım evler,
bir dünya cahili olarak işte buradayım.

14.

Ölüm temiz değildir, kirletir,
yaşa yaşayabildiğin kadar

ses vermek için bir ağıza.

Yıkıntılar arasında bir fotoğraf,
çocuk üç yaşında ve bahriyeli.

Bir kadın albüm bakıyor gazetede
üzerinde parçalanmış bir dünyanın

ses vermek için bir yokluğa.

Öl ölebildiğin kadar, burada
yaşlanmayacak bir ölü ol artık,

hiçbir gece. İşte budur ölümsüzlük.

15.

Görmekten bıkmış bir göz olarak,
bir zamanın kapısındayım,
bırakın işte burada kalayım.

Belki bir kervan bile bulurum
yol üzerinde, çölü geçecek;
çöl bir veli için denek taşıdır.

Arınmak için bana bir çöl az,
ateş sınavı bile yetmez, sanma.

Dişlerini gıcırdatıyor içimdeki Kalküta.

16.

Olanları gördüm, obama yapılanları,
küller başıma!
Burçların yıkıldığını gördüm.

Nar yarıldı
döküldü taneleri
denizin üzerine,
o zaman kanlı bir ebemkuşağı gördüm.

"Seni aşağılayana lanet olsun,
seni yıkana,
duvarlarını parçalayana,
kalelerini yıkıp yerle bir edene,
evlerini yıkana lanet olsun!"*

Tuğla bir şey olmak ister, tuğlaysa.

İyi geceler rüzgâr, günaydın,
iyi geceler hiç kimse, günaydın,
iyi geceler hiçbir yer, sana günaydın.

**Kitabı Mukaddes'in Deuterokanonik (Apokrif) Kitapları, "Tobit'in Kitabı" XII Görsel Kudüs, 13. ss. 21-22.*

17.

Öyle bir şey ki, giderken yanında götürecek
her şeyi sıcak mevsim : Kuş gölgelerini,
incir ağacının sesini, bütün ağaçların hissesini
yanında götürecek sahile inerken yaz.

Öyle bir şey ki –
kapıyı ve pencereleri açmışsın
gözünü uykudan açar gibi –
işte karşısına bahar ya da yaz
ya da bir başka mevsimin surları -
kabuk bağlamış ayna -,
beklemediğin bir çocuk arkadaş
galiba adresini bulup bir yerden
gelmiş duruyor kapının eşiğinde,
biraz yabancı, biraz aşina,
ama eski bir dostluk tortusunun
güvencesi de var gözlerinin içinde.

"Böyledir işte dünyanın işleri," der bu durumlarda,
askerde onbaşılık, çavuşluk yapmış dağlılar.

18.

Zamanla her şey gidiyor,
taş da gidiyor, inan bana,
durmuyor olduğu yerde.

Ama taş yok, hiçbir şey yok.

Unutmak istersen, istesen de,
unutmak gereken hiçbir şey yok.

Karların ağarttığı tırabzan da yok,
ne de tavukların
geceleri tünediği dut ağacı.

Zamanda her şey gidiyor,
bağışlanma yok onun kalesinde.

19.

Kutsanmam için bir yortu da gerekmez bana,
dağların ovaların tekrar şenlenmesi için,
çıplak yontuların dolaşması için sokaklarda.

Şarap içtim sunağın önünde dört mevsim,
her bardaktan birkaç yağmur damlası adadım
isimsiz ölülerin anısına, sefil toprağa.

Diz çöktüm ocağın başına hep birlikte,
mintan yırttım, yüzümü küle saldık,
anıları kuşatan kabuk çatladı biraz.

Üzerinde uyuyabileceğim bir dünya var mı
bu civarda? Arı sürüsü saldırmasın artık,
acının yakası dar geliyor çocuk boynuma.

20.

Kurudu muskam olan bir sarı rûzigâr.
Karakış bilir bunu : Ölü tanrılar da
hüküm sürer ölümsüz tanrılar kadar.

Her şeyin bir belleği vardır kendine göre;
bir deli bedene dokunsa biraz sağ elin,
bu pahalı ânı sol elin de anımsar.

Diyelim ki bir dilsiz acı yaşadın bir yerde,
bir sevgili gölge kaldı göçük altında,
bir bakış, bir bakış olarak izi kalır mutlaka.

Bodrum, 13.8.1999
İstanbul, 30.3.2000

ASUDE ALKAYA İÇİN
ON İKİ NEŞELİ ŞARKI

1.

Seni tanımlamak istemiyorum şarkılarımla :

Ayağına dokundum görür görmez seni,
ayağını çektin, dokunma duyun biliyor.

Baban o zaman tanıştırdı bizi.

Pencereden bir gölge geçti, geçer gibi :
Bir kavak eğilmiş bakıyordu yapraklarıyla.

Baban kaldırıp kavağa gösterdi seni.

2.

İlk gün gözlerin kapalıydı, düşünüyordu,
anımsamak istiyordu senin saat kulesi halini :
Ana karnında çalar saate benzer çocuklar.

Böyle bir dize yazmıştım gençliğimde,
Tan bey annesi Ülker hanımın karnındayken.
Tan beyi yüreğimin üzerine bastırmıştım,
ama sana yalnızca baktım ve dünya ısındı.

3.

Aylardan ağustos, benim derbeder ayım,
ağustosböcekleri şımarıyor zeytin ağacında,
testereyle sanki yazın demirini kesiyorlar.

Sen ne testere biliyorsun ve nedir böcek,
ama hem testere hem de böcek olan
yaratıklar vardır hayvanlar âleminde,
tırtıl denir bunlara, kırkayak da vardır.

Toroslarda hızar kokar tahtacıların evi.

4.

Dün Güneş Ana'yı "ham" etmek istedi Ay Dede.
Böyledir işte dünyanın şu bunak düzeni :
"Çalma başkasının kapısını çalarlar kapını."

Güneş Ana da Ay Dede'yi yutmak isteyecek.

Çok gürültü yapmak gerek böyle zamanlarda,
öyle ki sessizliğin pencere camları kırılmalı,
çocukların süt kokusu tutmalı bütün dünyayı.

5.

Rüzgârcılık oynayacağız bir gün seninle.

Bir gün rüzgâr olup eseceğim yeryüzünde,
yedi renk ışık tozları, yapraklar yığacağım
dünyanın kapı önüne. Bir süpürge alıp eline
süpüreceksin avlunun maltataşlarını.

Çiçek ışıktır, yaprak da ışıktır, uyku bile,
sen de bir ışık dantelisin rüzgârın bedeninde.

6.

Irmaklar hep denize akar
ama denizler dolmaz, diye yazar
bir Kutsal Kitap'ta. Ama buzullar erirse
bir yalıyar olabilir Cihangir.

Annene söyleyeceğim, sana konuşmayı
öğretsin denizle, çünkü sen istersen
Kız Kulesi'ni yutmayabilir Marmara teyze.

7.

Baban öyle çok konuştu ki seninle
dokuz ay boyunca, belki gizli diller
bile öğrendin. Senin aracılığınla artık
biz de anlayabiliriz evrenin dilini.

Merak ediyorum : Taşların sözlüğü var mı,
hangi renkleri sever ağaçlar yeşilden başka
ve nereye gider güneş doğunca bütün yıldızlar?

8.

Yağmur, muson ya da kırk ikindiler,
yağmadığı zaman ne yapar?

Rüzgâr esmediği zaman, uyur mu
bir ağaç kovuğunda poyraz?

Kendini tanıyabilir mi zeytin ağacı
toprağa ya da pınar suyuna bakarsa?

Kaynağın öteki adıdır su gözü.

9.

Sana mucizelerden söz etmeyeceğim :
Ne düşünen masadan, ne düş gören
otlardan, ne de konuşan taşlardan.

Ayakların dağların dilini öğrensin,
rüzgârı yakalasın parmakların yelesinden
ve gözlerin sesin arkasını da görsün.

Bu yakışır zaten bir Şaman adayına!

10.

Dilerim sesin gürbüz ve güzel olur;
öyle sesler vardır ki bir "Nasılsın?" sözüyle
benim Toros Dağları'mı oynatır yerinden;
sakın esirgeme merhabanı, ne su kuyusu
açanlardan, ne çölde yalnız yürüyenden.

Dilerim sesin sevinçli ve güneş dolu olur,
"Nasılsın?" diye sorarsın dünyanın çocuklarına?

11.

İki sayısı en kıdemli sayıdır :
iyi ve kötü iki eder hesapta,

üç eksi güzel ve çirkin de
iki eder boş ve dolu kadar.

Karanlık aydınlığın arka yüzüdür,
umut umutsuzluğun ikiz kardeşidir.

Sen fazla bir şeysin, biricik edersin.

12.

On ikinci şarkıyı görünmez mürekkeple
yazıyorum, üzerine sen de yazasın diye.

Bir sandalye boş duracak masamızda
sen gelince sevinsin, yol gidesin diye.

Yeni bir yol açıyoruz dünyaya doğru
sen hiç düşmeden koşabilesin diye.

Dilerim : Bir şiirin içinde esin gibi yaşarsın.

Bodrum, Ağustos 1999

İÇİNDEKİLER

Lütfen Cevap Veriniz 7
Tutulma ve Sarsıntı 45
Asude Alkaya İçin On İki Neşeli Şarkı 71

Özdemir İnce Evren Ağacı

Kitabına uygun bir ad bulamayan şair Delphoi'ye gidip Apollon Bilicisi'ne sormuş :
– Kitabıma bir ad bulamadım. Bana uygun bir ad söyle.
Bilici yanıtlamış :
– *Dalgıç* ya da *Dağcı* olabilirdi. Çünkü *şiir* dalgıç gibi tırmanır, dağcı gibi dalar. Ama hangisi? Efendime danışmam gerek. Dokuz vade sonra gel...

İstediği yanıtı alamayan şair baba yurduna dönüp eski Mersin'in yerinde yeller esen Zeytinlibahçe'sinin ulu zeytin ağaçlarından birinin altında gündüz uykusuna yatmış ve bir düş görmüş. Bir Şaman adayıyla ilgili bir düş...

Şaman adayı Dokuz Deniz'in kıyısına götürülüyormuş. Bu denizlerden birinin ortasında bir ada, adanın ortasında da göğe kadar yükselen bir kayın ağacı varmış... Aday denizlerin hepsini gezdikten sonra başını kaldırmış ve Ağacı görmüş, Ağacın tepesinde her ulustan insanlar varmış. Bu arada kulağına sesler gelmiş : **"Bu Ağacın dallarından yapılmış bir davula sahip olmana karar verildi."** Sonra Şaman adayı deniz kuşlarıyla birlikte uçmaya başlamış... Ve deniz kuşlarının atası yukardan dağları, ormanları, ovaları görmüş ve şaire dönüp, **"Bu kitabın adı EVREN AĞACI olsun,"** demiş.

ADAM

9 789754 186222

adam 764

ISBN 975-418-622-7